

V Brně dne 24. 5. 2017

Spis. zn. MK-S 14147/2016 OC

Věc: Vyjádření k dosavadnímu průběhu řízení

Po návštěvě Ministerstva kultury (dále jen „*ministerstvo*“) a nahlédnutí do spisu týkajícího se řízení o návrhu na registraci náboženské společnosti Kněžské bratrstvo svatého Pia X. (dále jen „*FSSPX*“) se přípravný výbor vyjadřuje k dosavadnímu průběhu řízení.

I. Obecně k důvodům návrhu na registraci

FSSPX fakticky působí v České republice (dále jen „*ČR*“) od roku 1991, tedy více než 25 let. Během této doby se bez právní aprobační ze strany ČR obešlo a nikdy se kvůli tomu do konfliktu s právním řádem ČR nedostalo. Avšak v souvislosti s nárůstem počtu věřících, kteří navštěvují akce pořádané FSSPX, s nárůstem počtu kaplí provozovaných FSSPX a na to navazujícím počtem právních jednání vznikla nutnost, aby FSSPX získalo v souladu s právním řádem ČR tzv. právní osobnost, tj. způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti (§ 15 odst. 1 obč. zák.). Toho může docílit jedině tak, že se stane tzv. právnickou osobou. Pouze jako právnická osoba získá FSSPX právní osobnost a stane se subjektem práva, který může vstupovat do právních vztahů, právně jednat, uzavírat smlouvy apod.

Tedy hlavním důvodem, proč FSSPX podalo ministerstvu návrh na registraci církve a náboženské společnosti, byla snaha stát se právnickou osobou podle českého práva. FSSPX beze vší pochybnosti působí po celou dobu své přítomnosti v ČR v oblasti, kterou právní řád ČR označuje jako náboženství a víru (výchova kněží, vysluhování mší svatých, duchovní vedení věřících, udělování svátostí atd.). S ohledem na toto hlavní zaměření není pro FSSPX vhodný vznik právnické osoby ve formě např. spolku, nadace či obchodní společnosti.

Nejvhodnějším a zamýšlenému účelu nejbližším se jevil postup podle zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon*“), podle kterého **právnická osoba vznikne registrací tzv. církve a náboženské společnosti**. FSSPX proto v souladu s čl. 16 Listiny základních práv a svobod a s § 9 a násl. zákona podalo návrh na svou registraci.

FSSPX zdůrazňuje, že primárním cílem jeho úsilí je vznik FSSPX jako právnické osoby podle zákona. Zákon zavádí legislativní zkratku *registrovaná církev a náboženská společnost* (§ 6 odst. 1 zákona). Protože FSSPX postupuje podle zákona, musí se přidržívat i terminologie, kterou zákon používá. Zvolená formulace legislativní zkratky včetně použití spojky „a“ mezi oběma použitými pojmy může svádět k závěru, že vedle sebe existují dva rozdílné typy právnických osob, a to jednak „registrovaná církev“ a vedle ní „náboženská společnost“. Zákon však mezi těmito pojmy nečiní žádného rozdílu a staví je na stejnou úroveň. Ačkoliv FSSPX usiluje toliko o vznik právnické osoby ve formě náboženské společnosti, nikoliv

církve, bylo nuceno poněkud nepřesně, avšak zcela v souladu se zákonem a jeho terminologií, podat návrh na registraci církve a náboženské společnosti.

II. K rozsahu přezkumu ministerstva

Postup ministerstva při řízení o registraci církve a náboženské společnosti je upraven v § 14 zákona. Po podání návrhu ministerstvo přezkoumává:

- a) zda návrh na registraci podává osoba splňující podmínky stanovené tímto zákonem,
- b) zda návrh na registraci obsahuje všechny náležitosti stanovené tímto zákonem.

Pouze tyto zákonem předepsané skutečnosti je ministerstvo oprávněno a povinno přezkoumat vzhledem k ústavní zásadě, že státu a státním orgánům je ve vztahu k aktivitám občanů zakázáno vše, co jim není zákonem výslovně dovoleno. Nic víc a nic méně. Ministerstvo rozhodně nemá oprávnění přezkoumávat vztah mezi společností navrhované k registraci vůči jiným právnickým osobám obecně, tím méně pak vůči jedné konkrétní registrované církvi a náboženské společnosti, tj. Církvi římskokatolické, IČ 73632848, se sídlem Thákurova 676/3, Praha 6 - Dejvice.

FSSPX proto vyjadřuje svůj údiv nad rozsahem přezkumné činnosti ministerstva ve věci jeho registrace, zejména právě ohledně vztahu FSSPX vůči registrované církvi a náboženské společnosti Církvi římskokatolické. Tento vztah, jakkoliv může ministerstvu nejasný, není a ani nemůže být předmětem přezkumu ministerstva. FSSPX neshledává důvod pro další ustanovení znalce Mgr. Františka Fojtíka, když prakticky všechny otázky, které mu byly ministerstvem položeny, již dříve odpověděl znalec Mgr. et Mgr. Miloš Mrázek, Th. D., ve svém posudku ze dne 18. 1. 2017. Jediným rozdílem v zadání obou posudků je právě posouzení vztahu mezi FSSPX a Církvi římskokatolickou. FSSPX připomíná, že tento vztah představuje dlouhodobý složitý kanonicko-právní problém i pro samotné církevní právníky, takže při vší úctě k Mgr. Františku Fojtíkovi se nedá očekávat, že by tento byl schopen doplnit nové, pro registrační proces relevantní skutečnosti k otázkám b) a c). Dle stanoviska FSSPX odpověděli na položené otázky Mgr. et Mgr. Miloš Mrázek, Th. D., a Msgr. Bernard Fellay více než dostatečně.

FSSPX se ostře ohrazuje proti zadání obou otázek zadaných pod písm. e). Samotné zadání obou otázek již snad ani nemůže být více kapciózní (úskočné) a manipulativní. Otázky znějí: *Je věřícím ... zřejmé, že v případě registrace se Bratrstvo stane novou registrovanou církví a náboženskou společností a oddělí se Církve římskokatolické? Nebo se domnívají, že budou stále věřícími přínáležejícími k Církvi římskokatolické?* Jak uvedeno výše, vzájemný vztah mezi FSSPX a Církvi římskokatolickou je složitým, ovšem výlučně kanonicko-právním problémem. České právo vzájemný vztah mezi FSSPX a Církvi římskokatolickou nijak neřeší ani ho nezajímá. Z hlediska českého práva a zákona FSSPX dosud vůbec neexistuje, a to ani jako samostatná církev či náboženská společnost, ani jako nějaká součást Církve římskokatolické. Pokud ovšem *de iure* FSSPX neexistuje, pak je pojmově vyloučeno jeho oddělení od Církve římskokatolické, jak naznačuje první otázka. Je tedy nanejvýš sporné, na základě jakého provedeného důkazu dospělo ministerstvo k závěru naznačenému v položené otázce, totiž že se FSSPX oddělí od Církve římskokatolické. Zda věřící přínáležející k FSSPX budou nadále přináležet ke katolické Církvi v kanonickém slova smyslu, nepřisluší ministerstvu zkoumat, je to věc kanonického práva. O to méně ministerstvu jakožto orgánu nábožensky neutrálního státu přísluší předjímat kanonické řešení, které v tomto případě přísluší pouze Svatému stolci. V ohledu práva státního příslušnost k jakékoliv náboženské společnosti či více společnostem souběžně je soukromou záležitostí a právem občana, které je garantováno čl. 16 Listiny základních práv a svobod.

Není nejhorší, že ministerstvo takové kapciózní a manipulativní otázky položilo znalci. Za daleko závažnější považuje FSSPX fakt, že v doprovodném dopise k dotazníku zasílanému osobám, které podepsaly žádost o registraci FSSPX, užilo zavádějícího komentáře, že návrh na registraci Kněžského bratrstva svatého Pia X. je „návrh na registraci nové církve a náboženské společnosti, odlišné od registrované Církve římskokatolické“. Tím, že se ministerstvo u druhého subjektu nepřidržel platné právní terminologie, mohl komentář vyvolat u osob bez právního vzdělání dojem, že se jedná o odlišnost ve smyslu kanonickém. Je pak pochopitelné, že někteří pod dojmem ne zcela korektního osvětlení otázky odpověděli označením písm. B) a tím prakticky popřeli svůj podpis na podpisových arších. Vzhledem ke skutečnosti, že ověřování podpisů dopadlo v jeho prospěch, nebude FSSPX tuto skutečnost dále napadat.

S ohledem na shora citovaný zákonem stanovený rozsah přezkumu ministerstva považuje FSSPX za zcela zbytečné dokazování dotazem na Českou biskupskou konferenci (dále jen „ČBK“). Avšak právě odpovědí ČBK z 23. 1. 2017 lze velmi plasticky doložit komplikovanost vztahů mezi FSSPX a Církví římskokatolickou. Zatímco na první otázku ČBK s odvoláním na papežské motu proprio označuje příslušníky FSSPX za formální schizmatiky, na které se vztahuje exkomunikace, na druhou otázku odpovídá tak, že z kanonického hlediska jsou členové FSSPX katolíky. Závěrem pak ČBK konstatuje, že svou registrací by FSSPX mohlo u katolických věřících vyvolat matoucí dojem, jako by bylo součástí katolické církve. ČBK tak zjevně sama nemá úplně jasno o vztahu FSSPX a Církve římskokatolické. Nicméně přesto, že FSSPX spíše považuje za nekatolické, přebírá pro skutečnost případné registrace v závěru dopisu příměr FSSPX k Církvi řeckokatolické, rovněž samostatně registrované.

Ve smyslu dotýkajícím se právního řádu ČR ale z odpovědí ČBK jasně vyplývá, že FSSPX je v ČR organizačně naprosto nezávislé, s rozdílnou spiritualitou, a to do té míry, že ČBK s ním principiálně odmítá i jakoukoliv spolupráci. Deklarovat podřízenost FSSPX vůči církvi a náboženské společnosti Církvi římskokatolické ve smyslu kanonického trestu exkomunikace bez jakýchkoliv práv je přijetí principu svaté inkvizice, užití tohoto argumentu v občanskoprávním vztahu je naprosto neslučitelné se zákony ČR včetně čl. 16 Listiny základních práv a svobod.

Vztah FSSPX a Církve římskokatolické je otázkou práva kanonického, nikoliv českého. Proto FSSPX považuje ministerský přezkum tohoto vztahu za exces ministerstva *ultra vires*.

III. K informacím poskytnutým ze spisu

Ačkoliv ministerstvo ve svém přípisu ze dne 18. 4. 2017 uvedlo, že na základě jakési žádosti o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, poskytlo informace, včetně listin založených ve spise, není ze spisu vůbec zřejmé, kdo, kdy a o jaké informace žádal, ani to, jaké informace žadateli či žadatelům ministerstvo poskytlo. Přípravný výbor FSSPX proto ministerstvo žádá o zaslání kopií všech žádostí o poskytnutí informací, které byly ministerstvu doručeny v souvislosti s návrhem na registraci FSSPX.

.....
Za přípravný výbor
JUDr. Michael Mann, advokát